

PERSMEDEDELING

13 juli 2023

BETER GEWAPEND TEGEN DROOGTE

Na de droge periode die we hadden van half mei tot eind juni, kregen we de voorbije weken gelukkig ook af en toe wat regen. Nochtans betekent dit niet dat we deze zomer geen droge periodes meer mogen verwachten. Er geldt overigens, als gevolg van de eerdere droogte, nog steeds een tijdelijk captatieverbod in heel wat onbevaarbare waterlopen. De lente was dan wel zeer nat, toch moeten we steeds rekening houden met langere periodes van droogte met kans op waterschaarste. Om ons daartegen te wapenen ontwikkelde de Vlaamse overheid aan het begin van deze bestuursperiode ‘het afwegingskader droogte’, een hulpmiddel voor beslissingsnemers om snel en doordacht maatregelen te nemen die watertekorten beperken.

Vlaams minister van Omgeving Zuhail Demir: *“De klimaatverandering brengt voor Vlaanderen 2 grote uitdagingen met zich mee: enerzijds overstromingsgevaar door zware neerslag, en anderzijds de aanhoudende droogte. Daarom hebben we de Blue Deal in het leven geroepen om Vlaanderen klaar te stomen voor de uitwassen van de klimaatverandering, en het zijn aanhoudende periodes van droogte die ons op de proef stellen. Daarom is het belangrijk om voorbereid te zijn op alle mogelijke situaties en alle bestuursniveaus in Vlaanderen duidelijk te maken welke concrete droogtmaatregelen zij moeten nemen in een bepaalde fase.”*

“We ondernemen heel wat acties om watertekorten te vermijden. Met tal van preventieve maatregelen zorgen we ervoor dat onze havens, en alle watergebonden bedrijven voor hun beleving, werking of productieproces zo lang mogelijk over water beschikken. Op die manier kunnen we zowel de binnenvaart als de economie draaiende houden”, duidt Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters

Beter voorbereid tegen waterschaarste

In droge periodes wordt de situatie nauw opgevolgd. De ernst ervan hangt af van indicatoren zoals de gevallen en voorspelde regen, de grondwaterstanden, de debieten van onze waterlopen, de kraanwaterbeschikbaarheid. Voor elke indicator zijn er drempelwaarden die wijzen op dreigende of effectieve waterschaarste. De impact op de waternoden van verschillende sectoren en de bescherming van de watersystemen staan centraal bij het nemen van maatregelen.

Een team van experts houdt op permanente basis de vinger aan de pols, en adviseert preventieve en curatieve maatregelen (de Adviesgroep Droogte) aan de overlegorganen, de bevoegde overheden, provinciegouverneurs en de betrokken ministers. Zo nemen we wetenschappelijk onderbouwde beslissingen op basis van het afwegingskader droogte (voluit: reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste). Voor verschillende droogtmaatregelen is onderzocht hoe ze het watertekort en de droogteschade beperkt kunnen houden en wat de kost van de maatregel is. Die kosten-batenanalyse geeft een beter zicht op de maatregelen en welke prioriteit en volgorde ze best krijgen.

Kleurencode bepaalt de maatregelen

Dankzij het afwegingskader droogte nemen beslissingsnemers doordachte maatregelen in droge periodes. Ze beperken watertekorten, vermijden schade en houden rekening met de gevolgen voor onze samenleving, economie en natuur.

Welke maatregelen er genomen worden hangt af van de ernst van de situatie. Daarvoor bestaan er in Vlaanderen vier niveaus:

1. Bij *code groen* zijn er geen problemen en dus geen specifieke maatregelen nodig.
2. Bij *code geel* is de problematiek lokaal. Het provinciaal droogteoverleg onder leiding van de gouverneur wisselt informatie uit en zet aan tot gebiedsgerichte maatregelen: Waterbeheerders kunnen bijvoorbeeld visdoorgangen dichtzetten of waterkrachtturbines stilleggen. Zo beperken ze de hoeveelheid water die wegstroomt uit de waterlopen richting zee. Op ecologisch kwetsbare waterlopen kan een onttrekkingsverbod ingesteld worden. Ook wordt dan opgeroepen om spaarzaam om te springen met water.
3. Bij *code oranje* is er een overkoepelende aanpak voor heel Vlaanderen en treedt de Droogtecommissie in actie. Ze coördineert de maatregelen en maakt afspraken rond de communicatie: het onttrekkingsverbod wordt uitgebreid. Op grote rivieren volgen maatregelen voor de scheepvaart: het gegroepeerd schutten aan sluizen en een eventueel verbod op te zware schepen op bepaalde kanalen. Bij mogelijke problemen met kraanwaterbevoorrading zijn er gebruiksbeperkingen voor niet-essentiële toepassingen zoals een verbod op het sproeien van gazons, het vullen van zwembaden, enz.
4. Bij *code rood* wordt de coördinatie overgenomen door een provinciale of federale crisiscel. Er geldt dan bijvoorbeeld een onttrekkingsverbod op grote economische assen en de gebruiksbeperkingen voor kraanwater worden strenger.

In welke situatie zitten we nu?

Momenteel geldt code geel. Op heel wat onbevaarbare waterlopen gelden tijdelijke onttrekkingsverboden. Ook op de bevaarbare waterlopen zoals het Albertkanaal en de Kempische kanalen zijn enkele preventieve maatregelen van kracht. De [grondwaterstanden](#) nemen snel af en in juni zagen we een hoge piek in het [kraanwaterverbruik](#) door het warme, droge weer.

Vlaams Minister van Omgeving Zuhair Demir: *“De toestand is nog niet zorgwekkend, maar het is belangrijk om, zoals steeds, spaarzaam met ons water te blijven omspringen, als burger, maar ook als bedrijf, organisatie of overheid.”*

Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken Lydia Peeters: *“Door spaarzaam om te gaan met ons water kunnen we watertekorten preventief vermijden. Alle instanties volgen de situatie nauwgezet op en sturen bij indien nodig.”*

Volg de droogtesituatie op de voet: www.opdehoogtevandroogte.be

Meer tips bij droogte: www.vmm.be/tips/tips-bij-droogte

Meer info:

Perscontact VMM: Katrien Smet / k.smet@vmm.be / 0473 99 28 70

Perscontact De Vlaamse Waterweg nv: Liliane Stinissen / liliane.stinissen@vlaamsewaterweg.be /

0498 97 53 21